

КОРМИШКІНА Ірина,

доктор філософії, здобувачка Миколаївського національного аграрного університету

KORMYSHKINA Iryna,

Doctor of Philosophy, candidate of the Mykolaiv National Agrarian University

<https://orcid.org/0009-0002-9670-2295>

ВЗАЄМОДІЯ УКРАЇНИ З ЄС У КОНТЕКСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

INTERACTION BETWEEN UKRAINE AND THE EU IN THE CONTEXT OF TERRITORIAL DEVELOPMENT

The article is devoted to Ukraine's cooperation with the European Union in the context of territorial development, which is a key aspect of integration into the European space. The main initiatives are considered, such as the U-LEAD with Europe program, the Smart Cities Challenge, and the Ukraine Facility, which contribute to the restoration of infrastructure, increasing energy efficiency, digitalization, and sustainable development. The emphasis is on the importance of combating the consequences of aggression, adapting to European standards, and implementing innovative solutions. The EU supports Ukraine through financial assistance and macro-regional strategies, contributing to the modernization of public administration and strengthening economic stability.

Keywords: recovery, cooperation with the EU, territorial communities, development.

Взаємодія України з Європейським Союзом (ЄС) у контексті розвитку територій є важливим аспектом зовнішньої політики країни, що визначає не лише економічний, а й соціальний прогрес. Після здобуття незалежності Україна активно прагне інтегруватися в європейські структури, що відображає її стратегічні цілі та прагнення до стабільного розвитку. Основним інструментом цієї інтеграції стала Угода про асоціацію з ЄС, підписана у 2014 році, яка відкрила нові можливості для співпраці в різних сферах, включаючи економіку, екологію та соціальні питання.

Співробітництво України з Європейським Союзом у сфері розвитку територій охоплює широкий спектр ініціатив та платформ, спрямованих на зміцнення зв'язків, інтеграцію та відновлення. Основними напрямками співпраці є: **Робоча група з питань України при Європейському комітеті регіонів; Європейський альянс міст і регіонів за відбудову України; Конференція регіональних і місцевих влад «Східного партнерства» (CORLEAP); Стратегія ЄС для Дунайського регіону (ЄСДР); Програми транскордонного співробітництва.**

Важливим механізмом для координації зусиль між українськими містами та європейськими партнерами виступає Європейський альянс міст і регіонів за відбудову України, створений у 2022 році, запущений у момент, коли Україні було надано статус кандидата на вступ до ЄС, що підкреслює його стратегічну важливість. Він має на меті об'єднати ресурси та досвід міст і регіонів ЄС і України для ефективної реконструкції країни. Учасники альянсу отримують можливість обмінюватися знаннями, впроваджувати інноваційні рішення та реалізовувати проекти, які сприяють сталому розвитку.

Одним із найуспішніших прикладів взаємодії України з Європейським Союзом у контексті розвитку територій є Програма «U-LEAD з Європою». Програма U-LEAD сприяє розвитку місцевого самоврядування в Україні, зокрема через навчальні заходи для фахівців з відновлення інфраструктури. Одним із ключових досягнень програми є запуск ініціативи, яка допомагає територіальним громадам розробляти програми комплексного відновлення територій [1].

Європейський Союз активно співпрацює з українським урядом над створенням Дорожньої карти для відновлення та реконструкції України. Ця ініціатива є важливим кроком у напрямку інтеграції України до ЄС, оскільки вона передбачає реалізацію ключових реформ, узгодження з асписом ЄС, а також сприяння енергоефективності та цифровізації. Основною метою цієї дорожньої карти є не лише відновлення інфраструктури, але й створення стійкої основи для сталого розвитку країни. Варто відмітити, що дванадцять українських міст вже долучилися до програми Європейської Комісії «Виклик розумних міст», яка спрямована на підтримку сталого розвитку та інновацій у міському середовищі. Серед міст, які стали флагманами цієї ініціативи, є Чернігів, Рівне, Київ, Дніпро, Миколаїв та інші. Ця програма передбачає надання експертної підтримки для підготовки

Планів кліматичної нейтральності, що включає заходи щодо зменшення викидів та адаптації до змін клімату [4].

Взаємодія України з ЄС у контексті розвитку територій передбачає і активну підтримку відновлення інфраструктури. Агресія Росії завдає значної шкоди інфраструктурі України, для відновлення якої потрібна інтенсивна співпраця міжнародної спільноти. Відповідно до Другого швидкого аналізу збитків і потреб (RDNA2), підготовленого Світовим банком у співпраці з українським урядом, Європейською комісією та ООН у березні 2023 року, прямі збитки, завдані Україні після року війни, перевищили 135 мільярдів доларів США. Найбільше постраждали сектори житлового будівництва (38%), транспорту (26%), енергетики (8%), торгівлі та промисловості (8%) та сільського господарства (6%). Внутрішній валовий продукт (ВВП) України впав на 29,2% у 2022 році. Станом на 24 лютого 2023 року потреби країни у реконструкції та відновленні оцінюються приблизно в 411 мільярдів доларів США, тобто в 2,6 рази більше поточного ВВП, що включає будівництво сучасного, низьковуглецевого та стійка країна з політикою та стандартами, узгодженими з ЄС, тобто країна, яка готова приєднатися до ЄС [2].

У 2022 році Європейська Комісія презентувала документ «Допомога Україні в відновленні та допомозі». У цьому повідомленні Комісія визначила чотири ключові напрямки відновлення країни: 1) відновлення інфраструктури, а також цифрової та енергетичної стійкості; 2) продовження модернізації державних установ; 3) зміцнення економічної та соціальної інтеграції України з ЄС; 4) підтримка економічного та соціального відродження через зелену та цифрову трансформацію.

Ключовим елементом підтримки України на її шляху до європейської інтеграції та відновлення територій, які постраждали внаслідок конфлікту є фінансова допомога Європейського Союзу. У 2024 році Україна очікує отримати 16 мільярдів євро в рамках програми Ukraine Facility, що є частиною загального бюджету в 50 мільярдів євро, призначеного для фінансування державного бюджету, стимулювання інвестицій та реалізації реформ [3]. Ця програма не лише забезпечує економічну стабільність, але й сприяє відновленню інфраструктури, підтримці малих і середніх підприємств, а також модернізації прикордонних пунктів.

Отже, взаємодія України з Європейським Союзом у контексті відновлення та розвитку територій є важливим етапом на шляху до інтеграції в європейське співтовариство. Програми, такі як «Виклик розумних міст» та Ukraine Facility, відкривають нові можливості для українських міст, сприяючи впровадженню інноваційних рішень у сферах енергетики, цифровізації та сталого розвитку. Дорожня карта для українських міст, що розробляється за підтримки ЄС, має на меті не лише відновлення інфраструктури після військових дій, але й створення основ для сталого розвитку в умовах глобальних викликів. Важливими аспектами цієї ініціативи є наближення до європейських стандартів, реалізація реформ, покращення соціальної інфраструктури та забезпечення екологічної стійкості.

Список використаних джерел

1. 10 громад розроблятимуть програми комплексного відновлення територій за підтримки U-LEAD. URL: <https://u-lead.org.ua/news/520>
2. UKRAINE RAPID DAMAGE AND NEEDS ASSESSMENT. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099184503212328877/pdf/P1801740d1177f03c0ab180057556615497.pdf>
3. Фінансова допомога від Євросоюзу: скільки мільярдів отримає Україна 2024 року. URL: <https://tsn.ua/groshi/finansova-dopomoga-vid-yevrosoyuzu-skilki-milyardiv-otrimaye-ukrayina-2024-roku-2526052.html>
4. Дорожня карта кліматичних цілей України до 2030 року. (2020). Центр екологічних ініціатив «Екодія». URL: ecoaction.org.ua